

ความไม่เท่าเทียมทางเพศและผลกระทบต่อสุขภาพจิต:
การวิเคราะห์เชิงวาทกรรมในนวนิยาย “คิมจียอง เกิดปี 82”
Gender Inequality and Mental Health Consequences in
Kim Ji-young, Born 1982: A Critical Discourse Analysis

สุนทรี ลารุ่งเรือง^{1*} และณัฐวรรณ สيناโรจน์²
Soontaree Larprungrueng^{1*} and Natthawan Sinaroj²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ (1) วิเคราะห์รูปแบบความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ถูกนำเสนอผ่านประสบการณ์ของตัวละครในสี่บริบทหลัก ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา สถานที่ทำงาน และพื้นที่สาธารณะ (2) ศึกษาผลกระทบสะสมของการเลือกปฏิบัติทางเพศต่อสุขภาพจิตของตัวละครผ่านกลไกความเครียดเรื้อรังและภาวะสะสมทางชีวภาพ และ (3) ถอดรหัสวาทกรรมในตัวบทภายใต้กรอบทฤษฎีสตรีนิยมและเพศภาวะ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยบูรณาการการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวทางของ Norman Fairclough ร่วมกับกรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดระบบปีตาธิปไตย การแสดงออกทางเพศสภาพ ภาวะทางอารมณ์และภาวะทางความคิด ภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ และแนวคิดความเครียดเรื้อรัง โดยใช้ข้อมูลจากนวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* ทั้งฉบับภาษาเกาหลีและฉบับแปลภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า ตัวบทนวนิยายนำเสนอความไม่เท่าเทียมทางเพศในฐานะโครงสร้างที่แทรกซึมอยู่ในทุกบริบทของชีวิต และถูกทำให้ดำรงอยู่ผ่านกลไกทางภาษาและการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้เกิดความเครียดสะสมในระยะยาว ซึ่งนำไปสู่วิกฤตสุขภาพจิตของตัวละครหลัก โดยอาการทางจิตมิได้ถูกนำเสนอว่าเป็นความบกพร่องในระดับปัจเจก หากแต่เป็นผลลัพธ์ของโครงสร้างอำนาจทางเพศที่ทำงานอย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบของการวิจัยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษา อำนาจ และสุขภาพจิตในตัวบทวรรณกรรม และมีนัยสำคัญต่อการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงสหวิทยาการที่เชื่อมโยงวรรณกรรมศึกษา เพศภาวะ และสุขภาพจิตในบริบทเอเชีย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ภาพแทนในตัวบท มิใช่ข้อสรุปเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสังคมโดยรวม

คำสำคัญ: ความไม่เท่าเทียมทางเพศ การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ สุขภาพจิต วรรณกรรมเกาหลี

¹ สาขาวิชาภาษาเกาหลี ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Oriental Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

E-mail: soontaree@go.buu.ac.th

² สาขาวิชาภาษาเกาหลี ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Oriental Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

E-mail: natthawan@go.buu.ac.th

*Corresponding author

Abstract

This article aimed to: 1) examine the forms of gender inequality represented through the protagonist's experiences across four major social contexts—family, education, the workplace, and public spaces; 2) investigate the cumulative effects of gender discrimination on the protagonist's mental health through the mechanisms of chronic stress and allostatic load; and 3) analyse the discursive construction of gender inequality in the novel through feminist and gender-theoretical perspectives. The study employed a qualitative research design integrating content analysis with Norman Fairclough's approach to Critical Discourse Analysis. The analysis was informed by interdisciplinary theoretical concepts, including patriarchy, gender performativity, emotional labour, mental load, intersectionality, and chronic stress. The primary texts comprised the original Korean edition of *Kim Ji-young, Born 1982* and its Thai translation. The findings revealed that the novel represents gender inequality as a pervasive structural condition embedded in multiple spheres of life and perpetuated through language and everyday social practices. These conditions contribute to the long-term accumulation of stress, ultimately leading to the protagonist's mental health crisis. Her psychological symptoms are not represented as an individual-level pathology but as consequences of gendered power structures that operate continuously through discourse and everyday practices. The findings illuminate the interrelationship among language, power, and mental health in literary representation and contribute to the development of an interdisciplinary framework connecting literary studies, gender studies, and mental health studies in Asian contexts. However, the findings concern representations within a literary text and should not be interpreted as empirical conclusions about society as a whole.

Keywords: Gender Inequality, Critical Discourse Analysis, Mental Health, Korean Literature

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

สาธารณสุขเกาหลีประสบความสำเร็จอย่างสูงทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม ความไม่เท่าเทียมทางเพศยังคงดำรงอยู่ในระดับโครงสร้างอย่างชัดเจน ช่องว่างค่าจ้างระหว่างเพศของเกาหลีอยู่ในระดับสูงสุดในกลุ่มประเทศของ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) โดยความแตกต่างระหว่างค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานชายและหญิงอยู่ที่ร้อยละ 34.6 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD ที่ร้อยละ 13.5 อย่างมีนัยสำคัญ (OECD, 2022) นอกจากนี้ World Economic Forum ยังจัดอันดับให้เกาหลีได้อยู่ในอันดับที่ 105 จาก 146 ประเทศในดัชนีความเท่าเทียมทางเพศ (WEF, 2023)

ในมิติด้านสุขภาพ งานวิจัยของ Chun et al. (2006) ชี้ให้เห็นว่าระดับความไม่เท่าเทียมทางเพศที่สูงในสังคมเกาหลีอาจเป็นสาเหตุหลักของภาวะเจ็บป่วยที่สูงกว่าในกลุ่มผู้หญิง แม้ว่าประเทศจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นยิ่งไปกว่านั้น การรับรู้การเลือกปฏิบัติทางเพศในที่ทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอาการซึมเศร้าในกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานเกาหลี และความสัมพันธ์นี้ถูกเสริมให้รุนแรงขึ้นเมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างงานและครอบครัว (Rim & Kim, 2024) สะท้อนให้เห็นว่าโครงสร้างความไม่เท่าเทียมทางเพศและสุขภาพจิตมีความเชื่อมโยงกันในเชิงระบบ

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงประจักษ์ การสำรวจเชิงสถิติ หรือการประเมินเชิงนโยบาย ขณะที่การทำความเข้าใจประสบการณ์เชิงโครงสร้างของผู้หญิงผ่านสื่อทางวัฒนธรรมและวรรณกรรมยังมีอยู่อย่างจำกัด เพื่อเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว นวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* (โซ, 2563) จึงถูกนำมาใช้เป็น

กรณีศึกษา นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวชีวิตของ 'คิมจียอง' หญิงสาวชนชั้นกลางชาวเกาหลีใต้ผู้เป็นตัวแทนของสตรีสามัญทั่วไปที่เติบโตมาในสังคมปิตาธิปไตยเข้มข้น เนื้อเรื่องถ่ายทอดประสบการณ์ของเธอผ่านช่วงวัยต่าง ๆ ตั้งแต่ วัยเด็กในครอบครัว ที่ต้องเผชิญกับการลำเอียงระหว่างเพศ วัยเรียน ที่ต้องเผชิญกับระเบียบวินัยและการคุกคามในพื้นที่สาธารณะ วัยทำงาน ที่ต้องเผชิญกับเพดานแก้ว (glass ceiling) และความเหลื่อมล้ำในการจ้างงาน จนกระทั่งถึง วัยสร้างครอบครัว ที่แรงกดดันจากการเป็นแม่และภาระงานบ้านส่งผลให้เธอเกิดภาวะผิดปกติทางจิตที่เรียกว่า ภาวะการสวามยทิพเป็นผู้อื่น (dissociation) การที่นวนิยายเรื่องนี้เลือกใช้ชื่อ 'คิมจียอง' ซึ่งเป็นชื่อโหลที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปี 1982 สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาที่ตัวละครเผชิญไม่ใช่เรื่องเฉพาะบุคคล แต่เป็น 'ประสบการณ์ร่วม' ของผู้หญิงเกาหลีใต้ในยุคนั้น

ด้วยเหตุนี้ นวนิยาย *คิมจียอง* เกิดปี 82 จึงไม่ได้เป็นเพียงวรรณกรรมเพื่อความบันเทิง แต่ได้กลายเป็นหมุดหมายสำคัญของกระแสสตรีนิยมเกาหลียุคใหม่ Sohn (2020) อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวในฐานะ “การฟื้นตัวของสตรีนิยมในรูปแบบใหม่ (feminism reboot) ซึ่งสะท้อนการฟื้นตัวของขบวนการสตรีนิยมในเกาหลีใต้ที่ขับเคลื่อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์และพื้นที่สาธารณะหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 1997 ทั้งนี้ ควรตระหนักว่าตัวบทวรรณกรรมนำเสนอ “การสร้างภาพแทน” (representation) ของความเป็นจริงทางสังคม ไม่ใช่ความเป็นจริงโดยตรง การตีความจึงต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงวาทกรรมเพื่อถอดรหัสอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบท

งานศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับนวนิยายเรื่องนี้สามารถจำแนกได้เป็นสามกลุ่มหลัก ได้แก่ (1) งานศึกษาที่วิเคราะห์นวนิยายในมิติสตรีนิยมและอัตลักษณ์ทางเพศ เช่น Mustak (2023) ที่วิเคราะห์การนำเสนอ “ผู้หญิงทุกคน” ในฐานะ “ไร้ตัวตน” ผ่านกรอบจิตวิทยา และ Rahman (2025) ที่ศึกษาประเด็น genderism และ sexism ในตัวบท (2) งานที่วิพากษ์โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี โดยเฉพาะงานของ Sohn (2020) และ Jeon (2020) ที่ศึกษาบริบทของ “feminism reboot” ผ่านภาพยนตร์ดัดแปลง และ Jeong and Lee (2018) ที่ศึกษาขบวนการสตรีนิยมออนไลน์ในเกาหลี และชี้ให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมทางเพศเชิงโครงสร้างสัมพันธ์กับกระบวนการเปลี่ยนผ่านทางเศรษฐกิจและการเมืองของเกาหลี และ (3) งานที่วิเคราะห์การตอบรับทางสังคมและการเมืองของนวนิยาย เช่น งานศึกษาที่วิเคราะห์การตอบรับทางสังคมและการเมืองของนวนิยายในเกาหลีร่วมสมัย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ยังขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบระหว่างวาทกรรมในตัวบทกับผลกระทบด้านสุขภาพจิตผ่านกรอบทฤษฎีจิตวิทยา

ช่องว่างขององค์ความรู้ (research gap) ที่บทความนี้มุ่งเติมเต็ม คือการขาดการศึกษาเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของตัวบทวรรณกรรมเข้ากับกรอบทฤษฎีสตรีนิยม (Butler, 1990; Walby, 1990) และแนวคิดด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะความเครียดเรื้อรัง ภาวะทางอารมณ์ (Hochschild, 1983) และภาวะทางความคิด (Hochschild & Machung, 2012) บทความนี้จึงเสนอการอ่านนวนิยาย *คิมจียอง* เกิดปี 82 ในฐานะ “พื้นที่วาทกรรม” ที่แสดงให้เห็นว่าปัญหาสุขภาพจิตของผู้หญิงมิได้เป็นความผิดปกติในระดับปัจเจก หากแต่เป็นผลลัพธ์ของโครงสร้างอำนาจทางเพศที่ถูกสร้างและทำซ้ำในชีวิตประจำวันอย่างเป็นระบบ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อวิเคราะห์รูปแบบความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนวนิยายในสี่บริบทหลัก ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา สถานที่ทำงาน และพื้นที่สาธารณะ โดยใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์เป็นเครื่องมือหลัก
- 1.2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบสะสมของการเลือกปฏิบัติทางเพศต่อสุขภาพจิตของตัวละครคิมจียอง ผ่านกลไกความเครียดเรื้อรัง ภาวะทางอารมณ์ และภาวะทางความคิด อันนำไปสู่วิกฤตสุขภาพจิตของตัวละครหลัก
- 1.2.3 เพื่อถอดรหัสวาทกรรมในตัวบทภายใต้กรอบทฤษฎีสตรีนิยมและเพศภาวะ โดยมุ่งวิเคราะห์ทอล์กโกลที่ภาษาและการเล่าเรื่องทำหน้าที่สร้างและทำซ้ำโครงสร้างความไม่เท่าเทียมในชีวิตประจำวัน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจนใน 3 มิติ ดังนี้

ขอบเขตด้านข้อมูล : การวิจัยนี้ใช้ตัวบทนวนิยาย *คิมจียอง* เกิดปี 82 ฉบับภาษาเกาหลีต้นฉบับและฉบับแปลภาษาไทย (โช, 2563) เป็นข้อมูลปฐมภูมิ โดยวิเคราะห์ตัวบทในภาพรวมทั้งเล่ม ข้อมูลทุติยภูมิประกอบด้วยงานวิจัย

ทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา เอกสารทางทฤษฎีสตรีนิยม และสถิติจากองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ OECD และ World Economic Forum

ขอบเขตด้านเนื้อหา : มุ่งวิเคราะห์การนำเสนอประสบการณ์ชีวิตของตัวละครตั้งแต่กำเนิดจนถึงช่วงอายุต้นสามสิบปี โดยจำแนกบริบทการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) สถาบันครอบครัว (2) ระบบการศึกษาและพื้นที่สาธารณะ (3) สถานที่ทำงาน และ (4) การแต่งงานและการเป็นมารดา ทั้งนี้การวิเคราะห์ดำเนินการภายใต้กรอบทฤษฎีสตรีนิยม 5 ชุด ได้แก่ ระบบปีตาธิปไตย (Walby, 1990) การแสดงออกทางเพศสภาพ (Butler, 1990) ภาระทางอารมณ์และภาระทางความคิด (Hochschild, 1983; Hochschild & Machung, 2012) ภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ (Crenshaw, 1989) และความเครียดเรื้อรังและภาระสะสมทางชีวภาพ (McEwen, 1998)

ขอบเขตด้านทฤษฎี : การวิจัยนี้ใช้กรอบทฤษฎี 5 ชุด ได้แก่ (1) ทฤษฎีระบบปีตาธิปไตยของ Walby (1990) (2) แนวคิดการแสดงออกทางเพศสภาพของ Butler (1990) (3) แนวคิดภาระทางอารมณ์และภาระทางความคิดของ Hochschild (1983) และ Hochschild และ Machung (2012) (4) แนวคิดภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ของ Crenshaw (1989) และ (5) แนวคิดความเครียดเรื้อรังและภาระสะสมทางชีวภาพของ McEwen (1998) โดยกรอบทฤษฎีดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การสร้างภาพแทนในตัวตนและตัวละครเท่านั้น มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายสังคมเกาหลีในความเป็นจริงโดยตรง

1.4 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

การวิจัยนี้บูรณาการกรอบทฤษฎี 5 ชุดที่ครอบคลุมมิติโครงสร้างสังคม อัตลักษณ์ทางเพศ และสุขภาพจิต เพื่อวิเคราะห์การนำเสนอของตัวตนและตัวละครในนวนิยายอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1.4.1 ระบบปีตาธิปไตย Walby (1990) นิยามระบบปีตาธิปไตยว่าเป็นระบบโครงสร้างทางสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าผู้หญิงผ่านหกโครงสร้างหลัก ได้แก่ การผลิต การสืบพันธุ์ เพศสัมพันธ์ ความรุนแรง รัฐ และวัฒนธรรม กรอบทฤษฎีนี้ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างหลักของการวิเคราะห์ โดยใช้ระบุและจำแนกกลไกอำนาจที่ตัวบทนำเสนอผ่านเหตุการณ์และบทสนทนาในแต่ละบริบท

1.4.2 การแสดงออกทางเพศสภาพ Butler (1990) เสนอว่าเพศภาวะมิใช่สิ่งที่ "เป็น" โดยธรรมชาติ หากแต่เป็นสิ่งที่ "ทำ" ผ่านการปฏิบัติซ้ำ (iterative performance) ที่เรียนรู้และถูกบังคับโดยสังคม กรอบทฤษฎีนี้ใช้วิเคราะห์วิธีที่ตัวบทนำเสนอกระบวนการ "ทำความเข้าใจ" ของตัวละคร รวมถึงกลไกการลงโทษทางสังคมที่เกิดขึ้นเมื่อตัวละครฝ่าฝืนบรรทัดฐานดังกล่าว

1.4.3 ภาระทางอารมณ์และภาระทางความคิด Hochschild (1983) นิยามภาระทางอารมณ์ (emotional labor) ว่าเป็นการจัดการความรู้สึกเพื่อสร้างสภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสมตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งเป็นภาระที่ผู้หญิงถูกกำหนดให้รับผิดชอบมากกว่า ขณะที่ Hochschild and Machung (2012) ชี้ให้เห็นภาระทางใจ (mental load) ในฐานะภาระทางจิตที่มองไม่เห็นในการวางแผนและประสานงานชีวิตครอบครัว กรอบทฤษฎีทั้งสองใช้วิเคราะห์ภาระสะสมที่ตัวละครแบกรับและที่ตัวบทเลือกนำเสนอหรือละเว้น

1.4.4 ภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ Crenshaw (1989) เสนอว่าการกดขี่มิได้ดำรงอยู่ในมิติเดียว หากแต่เกิดจากการบรรจบกันของปัจจัยหลายมิติ ได้แก่ เพศ ชนชั้น เชื้อชาติ และอัตลักษณ์อื่น ๆ กรอบทฤษฎีนี้ใช้วิเคราะห์ความซับซ้อนของประสบการณ์ตัวละครที่ถูกกำหนดพร้อมกันโดยทั้งเพศและชนชั้น และช่วยป้องกันการอ่านตัวบทในแบบมิติเดียว

1.4.5 ความเครียดเรื้อรังและภาระสะสมทางชีวภาพ McEwen (1998) อธิบายว่าความเครียดที่สะสมต่อเนื่องในระยะยาวโดยไม่มีโอกาสพักฟื้น ก่อให้เกิดภาระสะสมทางชีวภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและร่างกายอย่างมีนัยสำคัญ กรอบทฤษฎีนี้ใช้อธิบายกลไกทางจิตวิทยาที่เชื่อมโยงความไม่เท่าเทียมทางเพศในตัวตนเข้ากับวิกฤตสุขภาพจิตของตัวละครหลัก

กรอบทฤษฎีทั้ง 5 ชุดทำงานร่วมกันในเชิงลำดับขั้น กล่าวคือ Walby (1990) และ Butler (1990) ใช้วิเคราะห์โครงสร้างและกลไกของความไม่เท่าเทียมในระดับตัวบท Hochschild (1983) และ Hochschild and Machung (2012) ใช้วิเคราะห์ภาระที่มองไม่เห็นในระดับตัวละคร Crenshaw (1989) ใช้เพิ่มมิติความซับซ้อน และ McEwen

(1998) ใช้อธิบายผลลัพธ์สุดท้ายในระดับสุขภาพจิต การบูรณาการดังกล่าวช่วยให้การวิเคราะห์ครอบคลุมทั้งมิติ โครงสร้าง ภาษา และจิตวิทยาของตัวบทอย่างเป็นระบบ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ทฤษฎีการเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ตามแนวคิดของ Fairclough (1992) ซึ่งมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา อำนาจ และ อุดมการณ์ ผ่าน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับตัวบท ระดับปฏิบัติทางทฤษฎี และระดับปฏิบัติทางสังคม

ผู้วิจัยได้อ่านนวนิยายทั้งฉบับภาษาเกาหลีและฉบับแปลภาษาไทยอย่างละเอียดจำนวน 3 รอบ เพื่อทำความเข้าใจบริบทโดยรวม จากนั้นกำหนดหน่วยวิเคราะห์โดยคัดเลือกเหตุการณ์และบทสนทนาที่สะท้อนการเลือกปฏิบัติทาง เพศ แล้วนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ตามบริบททางสังคม 4 ด้าน และสังเคราะห์เป็นประเด็นหลัก ในขั้นต่อมา ผู้วิจัย วิเคราะห์ทฤษฎีการเพื่อถอดรหัสอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในภาษา และเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์เข้ากับกรอบ ทฤษฎี 5 ชุด เพื่อช่วยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า ซึ่งบูรณาการข้อมูล จากตัวบทต้นฉบับ ฉบับแปล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถิติจากองค์กรระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การใช้ทฤษฎีในงานวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การนำเสนอของตัวบทและตัวละครเท่านั้น มิได้ใช้เพื่ออธิบายสังคมเกาหลีโดยตรง

3. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้นำเสนอโดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเริ่มจากการสรุปเนื้อเรื่องโดยย่อเพื่อเป็น กรอบในการทำความเข้าใจตัวบท จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์ความไม่ เท่าเทียมทางเพศใน 4 บริบทสำคัญ การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสุขภาพจิตของตัวละคร และการสังเคราะห์ผลการ วิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เนื้อเรื่องย่อ

นวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* (โช, 2563) เขียนโดย โชซัมจู (조삼주) ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2016 ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง มียอดจำหน่ายมากกว่า 2 ล้านเล่มภายในระยะเวลา 2 ปี และได้รับการแปลเป็น ภาษาต่างประเทศมากกว่า 18 ภาษา ส่งผลให้เกิดการถกเถียงในสังคมออนไลน์และถูกเชื่อมโยงกับกระแสสตรีนิยม (Feminism) ในระดับสากล ต่อมานวนิยายดังกล่าวได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เข้าฉายในปี ค.ศ. 2019 และ ประสบความสำเร็จด้านรายได้ในระดับสูง คิดเป็นมูลค่ากว่า 30,000 ล้านบาท หรือประมาณหนึ่งพันล้านบาท

ในเชิงเนื้อเรื่อง ตัวบทเริ่มต้นในช่วงปี 2015 เมื่อคิมจียองอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีสถานะเป็นภรรยาและ มารดาของบุตรหนึ่งคน แต่เริ่มแสดงอาการผิดปกติทางพฤติกรรมในลักษณะคล้ายการสลับบุคลิก ซึ่งทำให้สามีสังเกตเห็น ความเปลี่ยนแปลงและพาเธอเข้ารับการพบจิตแพทย์ เหตุการณ์ดังกล่าวกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการย้อนกลับไปสำรวจ ชีวิตของเธอในช่วงวัยต่าง ๆ เพื่อค้นหาสาเหตุของความเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ

โครงสร้างการเล่าเรื่องของนวนิยายดำเนินผ่านการย้อนอดีต โดยแบ่งประสบการณ์ชีวิตของคิมจียองออกเป็น ช่วงสำคัญ ได้แก่ วัยเด็ก วัยเรียน วัยทำงาน และช่วงชีวิตหลังการแต่งงาน ซึ่งตัวบทนำเสนอให้เห็นการสั่งสมของความไม่ เท่าเทียมทางเพศที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบททางสังคมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ครอบครัว สถาบันการศึกษา พื้นที่สาธารณะ ไป จนถึงสถานที่ทำงาน และบทบาทในฐานะภรรยาและมารดา เมื่อพิจารณาโดยรวม นวนิยายเรื่องนี้มิได้เป็นเพียงการเล่า เรื่องชีวิตของปัจเจกบุคคล แต่เป็นการสะท้อนให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ทางเพศในสังคมร่วมสมัย ซึ่งส่งผลต่อการก่อ รุกอัตลักษณ์ ความคาดหวังทางสังคม และสุขภาวะทางจิตของผู้หญิงในระยะยาว

3.2 ความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทสถาบันครอบครัว

ตัวบทนวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* นำเสนอให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมทางเพศเริ่มต้นตั้งแต่ระดับสถาบัน ครอบครัว ซึ่งเป็นพื้นที่แรกที่ทำหน้าที่ผลิตและส่งต่อค่านิยมทางเพศอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะค่านิยมที่ให้ความสำคัญ

กับบุตรชายมากกว่าบุตรหญิงอย่างชัดเจน การเกิดของคิมจียองในฐานะเด็กผู้หญิงถูกนำเสนอผ่านท่าทีของผู้ใหญ่ในครอบครัวที่แฝงความผิดหวัง ในขณะที่การเกิดของน้องชายกลับได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนการสร้างคุณค่าทางเพศที่ไม่เท่ากันตั้งแต่แรกเริ่มของชีวิต

ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องโครงสร้างการสืบพันธุ์ (reproduction) ของ Walby (1990) จะเห็นว่าความเหลื่อมล้ำทางเพศที่ปรากฏในครอบครัวมิได้เกิดจากเจตนาร้ายของปัจเจกบุคคล หากแต่เป็นผลผลิตของระบบค่านิยมชายเป็นใหญ่ที่ถูกส่งต่อข้ามรุ่นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน แนวคิดการแสดงออกทางเพศสภาพ (gender performativity) ของ Butler (1990) ช่วยอธิบายว่าการปฏิบัติซ้ำในชีวิตประจำวัน เช่น การให้คุณค่ากับลูกชายมากกว่าลูกสาว จะค่อย ๆ กลายเป็น “ความปกติ” ทางสังคมโดยไม่ถูกตั้งคำถาม

ด้วยทัศนะความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้เป็นรูปธรรมผ่านฉากที่คุณย่าจับได้ว่าคิมจียองและพี่สาวแอบกินนมผงของน้องชาย การลงโทษที่เกิดขึ้นมิใช่เพียงการกระทำต่อร่างกาย “...พาดหลังคุณคิมจียองเสียจนเธอสำรอกนมผงที่กินเข้าไปออกทางปากและจมูกจนหมดเกลี้ยง...” (โซ, 2563, น. 28) หากแต่ยังเป็นการกระทำต่อจิตใจผ่านถ้อยคำที่ตอกย้ำสถานะของเพศชายว่า

“รับจ้าง ยุ่มย่ามกับสิ่งของของหลานชายหัวแก้วหัวแหวนข้าระอะ” (โซ, 2563, น. 28)

ถ้อยคำดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงการตำหนิพฤติกรรมของเด็ก แต่ยังทำหน้าที่สร้างเส้นแบ่งเชิงสัญลักษณ์ระหว่าง “ผู้มีคุณค่า” และ “ผู้ไม่มีสิทธิ์” ผ่านภาษาที่ยกย่องหลานชายว่าเป็น “หัวแก้วหัวแหวน” ขณะที่หลานสาวไม่ได้รับการรับรองสถานะเดียวกัน ผลของการลงโทษครั้งนี้ยังทิ้งรอยไว้ในจิตใจ เพราะหลังจากนั้นคิมจียองและพี่สาวเกิดความรู้สึก “ละอาย” ที่จะกินนมผงของน้องชายอีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ว่าทกรรมเชิงวิพากษ์ (Fairclough, 1992) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาษาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตความไม่เท่าเทียมทางสังคม

นอกจากนั้น ด้วยทั้งขยายภาพความไม่เท่าเทียมผ่านการจัดสรรทรัพยากรในครอบครัวอย่างเป็นระบบ โดยน้องชายได้รับอาหารที่สมบูรณ์และใหม่กว่า ขณะที่คิมจียองและพี่สาวต้องได้รับส่วนที่เหลือหรือมีคุณภาพต่ำกว่า ดังข้อความว่า

“น้องชายจะได้กินเต้าหู้ เกี้ยว หรือของซุบแบ่งทอดลูกกลมที่ทุกชิ้นรูปทรงสวยงามสมบูรณ์ ส่วนคุณคิมจียองกับพี่สาวได้กินชิ้นหัก ๆ เบี้ยว ๆ” (โซ, 2563, น. 29)

การจัดลำดับคุณค่าดังกล่าวยังปรากฏในวัตถุและสิ่งของภายในบ้าน เช่น กระเป๋ารองเท้า หรือของใช้ส่วนตัวของน้องชายที่มักถูกจัดเตรียมอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ของของลูกสาวต้องใช้ร่วมกันหรือไม่ได้รับการจัดสรรอย่างเท่าเทียม ในระดับโครงสร้างทางสังคม ความไม่เท่าเทียมดังกล่าวไม่ได้เริ่มต้นเพียงในช่วงวัยเด็กที่คิมจียองสามารถรับรู้ได้ แต่ย้อนกลับไปได้ถึงก่อนการเกิดของเธอเอง ในยุคที่นโยบายควบคุมประชากรและค่านิยมชายเป็นใหญ่ในสังคมเกาหลีส่งผลให้เพศหญิงถูกลดทอนคุณค่าอย่างเป็นระบบ จนกระทั่งการตั้งครรภ์ของลูกสาวคนที่สามของแม่คิมจียองนำไปสู่การตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์เพียงเพราะเหตุผลเรื่องเพศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระบบความคิดดังกล่าวฝังลึกอยู่ในระดับโครงสร้างสังคมมากกว่าระดับปัจเจกบุคคล

กล่าวโดยสรุป บริบทครอบครัวในนวนิยายไม่ได้เป็นเพียงพื้นที่ส่วนตัวของตัวละคร แต่เป็นพื้นที่เชิงโครงสร้างที่ทำหน้าที่ผลิตซ้ำความไม่เท่าเทียมทางเพศผ่านภาษา การปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้คิมจียองค่อย ๆ ซึมซับและรับรู้ถึงความด้อยค่าในฐานะผู้หญิงตั้งแต่เยาว์ ซึ่งกลายเป็นพื้นฐานสำคัญของการตีความตัวละครในช่วงต่อไปของเรื่อง

3.3 ความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทการศึกษาและพื้นที่สาธารณะ

เมื่อคิมจียองเข้าสู่วัยเรียน ตัวบทนวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* ได้นำเสนอประสบการณ์ของผู้หญิงในพื้นที่การศึกษาและพื้นที่สาธารณะในฐานะ “พื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย” อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประสบการณ์การถูกคุกคามทางเพศและการถูกตีความพฤติกรรมผ่านมุมมองที่มุ่งโทษเหยื่อ (victim-blaming) มากกว่าการจัดการกับผู้กระทำ ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ทฤษฎีทฤษฎีการเชิงวิพากษ์ (CDA) ของ Fairclough (1992) ในระดับตัวบท (text level) พบว่าการเลือกใช้ถ้อยคำและการจัดวางความหมายในเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำหน้าที่เคลื่อน “ความรับผิดชอบ” จากผู้กระทำไปยังผู้ถูกระทำ

อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงเชิงเพศ ซึ่งผู้หญิงถูกทำให้เป็นฝ่ายต้อง “ปรับตัว” แทนที่สังคมจะจัดการกับปัญหาเชิงโครงสร้าง ตัวอย่างสำคัญปรากฏในเหตุการณ์บวรภัส ซึ่งคิมจียองเผชิญการคุกคามจากนักเรียนชาย แต่เมื่อเธอพยายามอธิบายสถานการณ์ กลับได้รับการตีความผ่านกรอบศีลธรรมและการแต่งกายของตนเอง โดยบิดาของเธอกล่าวว่า

“ทำไมต้องออกไปเรียนพิเศษไกลนัก ทำไมคุยกับคนแปลกหน้าง่ายนัก ทำไมกระโปรงถึงสั้นนัก... คนที่ไม่รู้เท่าทัน ไม่รู้จักหลบเลี่ยงอันตรายนั้นละผิด” (โซ, 2563, น. 72)

ข้อความดังกล่าวสะท้อนกลไกวาทกรรมแบบการมุ่งโทษเหยื่อ (victim-blaming) อย่างชัดเจน กล่าวคือ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นถูกอธิบายผ่าน “พฤติกรรมของเหยื่อ” แทนที่จะเป็นความรับผิดชอบของผู้กระทำ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ CDA ที่มองว่าวาทกรรมไม่ได้เป็นเพียงการสื่อสาร แต่เป็นการผลิตซ้ำอำนาจทางสังคม อย่างไรก็ตาม ตัวบทไม่ได้จำกัดอยู่เพียงวาทกรรมเดียว แต่ยังนำเสนอ “การต่อรองความหมาย” ผ่านเสียงของผู้หญิงอีกคนที่เข้ามาช่วยเหลือคิมจียอง โดยกล่าวว่า

“ไม่ใช่ความผิดของน้องหรอกระนะ โลกเรามีผู้ชายวิตถารมากเหลือเกิน” (โซ, 2563, น. 73)

ความแตกต่างระหว่างถ้อยคำของบิดาและผู้หญิงผู้ให้ความช่วยเหลือสะท้อนให้เห็นการปะทะกันของสองชุดวาทกรรม ได้แก่ วาทกรรมที่โทษเหยื่อ กับวาทกรรมที่เน้นโครงสร้างปัญหา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบทกำลังเปิดพื้นที่ให้เกิดการวิพากษ์ต่อความคิดกระแสหลักในสังคม

ในบริบทของสถาบันการศึกษา ตัวบทนำเสนอว่าห้องเรียนมิได้เป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง แต่กลับเป็นพื้นที่ที่ทำให้ซ้ำบรรทัดฐานทางเพศ โดยนักเรียนหญิงถูกคาดหวังให้มีพฤติกรรม “เรียบร้อย อ่อนหวาน และไม่ได้แย่ง” ขณะที่นักเรียนชายได้รับการปล่อยผ่านในพฤติกรรมเชิงรุกหรือการรังแกผู้อื่น ภายใต้กรอบแนวคิดการแสดงออกทางเพศสภาพของ Butler (1990) ความคาดหวังเหล่านี้สามารถอธิบายได้ว่าเป็นกระบวนการผลิต “ความเป็นผู้หญิง” ผ่านสถาบันทางสังคม ซึ่งทำให้บทบาททางเพศกลายเป็นสิ่งที่ถูกปฏิบัติซ้ำจนกลายเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ ในระดับผลกระทบเชิงจิตวิทยา การเผชิญความรุนแรงซ้ำ ๆ และการไม่ได้รับการยอมรับจากสถาบันที่ควรปกป้อง เช่น โรงเรียนและครอบครัว ส่งผลให้เกิดภาวะความเครียดสะสมในระยะยาว ซึ่งสามารถอธิบายได้ผ่านแนวคิดภาระสะสมทางชีวภาพจากความเครียด (allostatic load) ของ McEwen (1998) ที่ชี้ว่าความเครียดเรื้อรังจากสภาพแวดล้อมทางสังคมสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและร่างกายของปัจเจกบุคคลได้

ในระดับประสบการณ์ชีวิตประจำวัน คิมจียองยังเผชิญการกลั่นแกล้งในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น การถูกยืมของแล้วไม่คืน การถูกแกล้งข่มขู่ของใช้ หรือการถูกกระทำให้เสียหน้าในห้องเรียน กรณีที่สำคัญคือเหตุการณ์ที่เพื่อนผู้ชายเตะรองเท้าของเธอไปหน้าชั้นเรียน แต่เมื่อครูสอบถาม เธอกลับไม่กล้าพูดความจริงและถูกตำหนิแทนผู้กระทำ เหตุการณ์นี้สะท้อน “ความเงียบของผู้ถูกรังแก” (silencing of victims) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงเชิงโครงสร้างในระบบการศึกษา เมื่อเธอนำเหตุการณ์ดังกล่าวไปเล่าให้ครอบครัวฟัง กลับไม่ได้รับการสนับสนุนเชิงปกป้องที่สาวของเธอเลือกให้ “ทำเป็นเฉย ๆ” ขณะที่มารดา มองว่าเป็นเพียงการหยอกล้อของเด็ก ซึ่งสะท้อนการทำให้ความรุนแรงกลายเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน และตอกย้ำบทบาทของผู้หญิงให้ต้อง “อ่อนหวาน” มากกว่าการตั้งคำถามหรือโต้แย้ง

โดยรวมแล้ว ตัวบทในช่วงวัยเรียนและพื้นที่สาธารณะของคิมจียองสะท้อนให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมทางเพศไม่ได้ปรากฏเพียงในรูปแบบของเหตุการณ์รุนแรงโดยตรง แต่ดำรงอยู่ผ่านวาทกรรม การตีความ และการตอบสนองของสถาบันต่าง ๆ ที่ร่วมกันผลิตซ้ำโครงสร้างอำนาจทางเพศอย่างต่อเนื่อง

3.4 ความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทสถานที่ทำงาน

ตัวบทวนิยาย คิมจียอง เกิดปี 82 นำเสนอความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทสถานที่ทำงานในฐานะ “โครงสร้างที่ดำเนินอยู่เชิงสถาบัน” (institutionalized inequality) ซึ่งไม่ได้ปรากฏเพียงในรูปแบบการเลือกปฏิบัติอย่างเปิดเผย แต่แฝงอยู่ในกระบวนการคัดเลือกบุคลากร การกำหนดโอกาสความก้าวหน้า และวาทกรรมที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำดูเหมือนเป็นเรื่องปกติ

ในกระบวนการสมัครงาน ตัวบทสะท้อนให้เห็นว่าผู้สมัครหญิงถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับสถานะชีวิตส่วนตัว เช่น การแต่งงานและการมีบุตร ซึ่งไม่ปรากฏในผู้สมัครชาย ลักษณะคำถามดังกล่าวมิใช่เพียงการประเมินความสามารถ แต่ทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงวาทกรรมในการ “คัดกรองผู้หญิงออกจากตลาดแรงงาน” โดยไม่จำเป็นต้องประกาศอย่างเป็นทางการ ภายใต้กรอบการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของ Fairclough (1992) ปรากฏการณ์นี้สะท้อนการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือผลิตซ้ำความไม่เท่าเทียมทางสังคมผ่านการทำให้การเลือกปฏิบัติเป็นเรื่องเหตุผลหรือความเหมาะสมทางองค์กร ตัวอย่างสำคัญคือฉากสัมภาษณ์งานที่ผู้สมัครหญิงถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับการเผชิญการคุกคามทางเพศในที่ทำงานว่า

“สมมติคุณไปประชุมกับลูกค้า หัวหน้าฝ่ายลูกค้าพยายามเข้ามา เอ่อ แบบว่าแตะเนื้อต้องตัวคุณ... ถ้าเจอเหตุการณ์แบบนี้ คุณจะทำอย่างไร” (โซ, 2563, น. 106)

คำถามดังกล่าวในเชิง CDA ไม่ได้เป็นเพียงสถานการณ์สมมติ แต่เป็นการกำหนดกรอบให้ “การคุกคามทางเพศ” กลายเป็นภาระที่ผู้หญิงต้องจัดการด้วยตนเอง แทนที่จะเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ต้องควรต้องรับผิดชอบ การวางกรอบเช่นนี้สะท้อนการเคลื่อนภาระความรับผิดชอบจากผู้กระทำไปยังผู้ถูกกระทำอย่างเป็นระบบ หลังจากได้รับการจ้างงาน ตัวบทขยายภาพความเหลื่อมล้ำผ่านการปฏิบัติในองค์กร ซึ่งแม้จะมีพนักงานหญิงจำนวนมาก แต่ตำแหน่งเชิงอำนาจกลับถูกครอบครองโดยผู้ชายเป็นหลัก ความไม่เท่าเทียมดังกล่าวยิ่งปรากฏชัดในกระบวนการคัดเลือกทีมงานโครงการสำคัญ โดยคิมจียองและเพื่อนร่วมงานหญิงไม่ได้รับเลือกเข้าร่วมโครงการระยะยาว ตัวบทนำเสนอเหตุผลของผู้บริหารว่า

“ด้วยระดับความยากของงาน ทำให้ยากที่จะทำควบคู่ไปกับชีวิตสมรส ยิ่งถ้าต้องเลี้ยงลูกด้วยยิ่งเป็นเรื่องยาก” (โซ, 2563)

ถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนตรรกะเชิงสถาบันที่เชื่อมโยง “ความเป็นผู้หญิง” เข้ากับภาระครอบครัว และใช้เหตุผลเชิงความเหมาะสมในการทำงานมาเป็นเครื่องมือในการกีดกันออกจากโอกาสความก้าวหน้า ภายใต้กรอบแนวคิดของ Walby (1990) ปรากฏการณ์นี้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิต (production relations) ที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทในตลาดแรงงานผ่านกลไกที่ไม่เป็นทางการ แต่มีประสิทธิภาพในการกีดกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงปรากฏการณ์ “เพดานแก้ว” ที่ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถเข้าถึงตำแหน่งระดับสูงได้ แม้จะมีคุณสมบัติเทียบเท่ากับผู้ชาย

นอกจากนี้ ตัวบทยังนำเสนอการล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานในฐานะ “ความปกติที่ถูกทำให้มองไม่เห็น” (normalized harassment) ผ่านการใช้ภาษาที่ลดทอนความรุนแรงให้กลายเป็นเรื่องเล่นหรือวัฒนธรรมองค์กร เมื่อผู้หญิงแสดงการต่อต้าน พฤติกรรมดังกล่าวกลับถูกตีความว่าเป็นความอ่อนไหวเกินไปหรือเป็นปัญหาของตัวบุคคล ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเป็นกระบวนการตีตราการต่อต้าน (pathologizing resistance) ตามกรอบ CDA ของ Fairclough (1992) กล่าวคือ ระบบไม่เพียงผลิตความไม่เท่าเทียม แต่ยังกลืนกินผู้ที่พยายามตั้งคำถามหรือขัดขืนต่อระบบนั้น

โดยสรุป บริบทสถานที่ทำงานในนวนิยายมิได้เป็นเพียงพื้นที่ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นพื้นที่เชิงอำนาจที่ผลิตซ้ำความไม่เท่าเทียมทางเพศผ่านทั้ง “โครงสร้างทางสถาบัน” และ “วาทกรรมเชิงภาษา” อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้หญิงต้องเผชิญข้อจำกัดทั้งในระดับโอกาส ความก้าวหน้า และการยอมรับทางสังคม แม้จะอยู่ในระบบการทำงานที่ดูเหมือนเปิดกว้างก็ตาม

3.5 ความไม่เท่าเทียมทางเพศในบริบทการแต่งงานและการเป็นแม่

เมื่อคิมจียองเข้าสู่บทบาทภรรยาและมารดา ตัวบทนวนิยาย คิมจียอง เกิดปี 82 นำเสนอการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ของตัวละครอย่างมีนัยสำคัญผ่านภาษาและการนิยามตัวตนจากบุคคลรอบข้าง โดยคิมจียองไม่ได้ถูกเรียกด้วยชื่อของตนเองอย่างเป็นเอกเทศอีกต่อไป แต่ถูกลดทอนอัตลักษณ์เหลือเพียงบทบาทเชิงสัมพันธ์ เช่น “แม่ของลูก” หรือ “ภรรยา” ภายใต้กรอบแนวคิดการแสดงออกทางเพศสภาพของ Butler (1990) สามารถอธิบายได้ว่า อัตลักษณ์ความเป็นผู้หญิงในบริบทชีวิตสมรสถูกผลิตซ้ำผ่านวาทกรรมทางสังคม จนทำให้ตัวตนก่อนหน้าของปัจเจกบุคคลค่อย ๆ ถูกกลืนหายไปภายใต้บทบาทความเป็นแม่อย่างสมบูรณ์

ในมิติของแรงงานภายในครัวเรือน ตัวบทสะท้อนให้เห็นว่างานดูแลบ้านและบุตรถูกทำให้เป็น “งานที่มองไม่เห็น” (invisible labor) ซึ่งดำเนินต่อเนื่องตลอดเวลาโดยไม่มีวันหยุดและไม่มีค่าตอบแทน การใช้วาทกรรมในลักษณะ “แค่อยู่บ้าน”

หรือ “ไม่ได้ทำงาน” ทำหน้าที่ลดทอนคุณค่าของงานสืบพันธุ์ (reproductive labor) ให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาระทางอารมณ์ (emotional labor) ของ Hochschild (1983) และแนวคิด mental load ของ Hochschild and Machung (2012) ที่อธิบายว่างานบริหารจัดการชีวิตครอบครัวเป็นภาระทางจิตที่ต่อเนื่อง แต่ไม่ได้รับการยอมรับหรือให้คุณค่าในเชิงสังคม

ความไม่สมดุลของบทบาทดังกล่าวถูกตอกย้ำผ่านวาทกรรมที่สามีมองว่าเป็น “พ่อยุคใหม่” เพียงเพราะมีส่วนช่วยงานบ้านบางส่วน ทั้งที่ในเชิงภาระงานจริงยังคงตกอยู่กับฝ่ายหญิงเป็นหลัก ซึ่งสะท้อนมาตรฐานคู่ (double standard) ที่สังคมใช้ประเมินบทบาทชายและหญิงอย่างไม่เท่าเทียม ตัวบทนำเสนอความตึงเครียดเชิงอุดมการณ์อย่างชัดเจนผ่านฉากการโต้เถียงระหว่างคิมจียองและสามีเกี่ยวกับคำว่า “ช่วย” โดยเธอกล่าวว่า

“เลิกพูดสักที่ได้ไหมไอ้คำว่าช่วยเนี่ย... ช่วยงานบ้าน ช่วยเลี้ยงลูก ช่วยเรื่องงานฉัน นี่ไม่ใช่ครอบครัวที่เธอทำงานบ้านไม่ไช้งานบ้านพឹងนี้ ลูกไม่ใช่ลูกพี่เธอ” (โซ, 2563, น. 146–147)

ถ้อยคำดังกล่าวสะท้อนการตั้งคำถามต่อโครงสร้างความคิดที่ทำให้งานบ้านและการเลี้ยงลูกถูกนิยามว่าเป็น “หน้าที่หลักของผู้หญิง” และทำให้บทบาทของผู้ชายกลายเป็นเพียง “ผู้ช่วย” แม้จะเป็นความรับผิดชอบร่วมกันในระดับครอบครัวก็ตาม ภายใต้กรอบแนวคิด mental load ของ Hochschild and Machung (2012) ฉากนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาระที่แท้จริงไม่ได้อยู่เพียงการลงมือทำงานบ้าน แต่รวมถึงการคิด วางแผน และจัดการทุกอย่างในระบบครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่ตกอยู่กับผู้หญิงอย่างต่อเนื่อง

ในอีกมิติหนึ่ง ตัวบทนำเสนอให้เห็นว่าการตัดสินใจลาออกจากงานของคิมจียองเพื่อเลี้ยงลูกมิได้เกิดจากความสมัครใจโดยสมบูรณ์ แต่เป็นผลจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม แม้จะมีการคำนวณอย่างมีเหตุผลร่วมกับสามีแล้วว่าการจ้างพี่เลี้ยงไม่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับรายได้ของสามี แต่กระบวนการตัดสินใจดังกล่าวยังคงสะท้อนการเสียสละของฝ่ายหญิงในเชิงโครงสร้างมากกว่าการเลือกอย่างเสรี ส่งผลให้เกิดความรู้สึกสูญเสียอัตลักษณ์ตนเองและความเป็นปัจเจกบุคคลในชีวิตประจำวัน

โดยสรุป บริบทการแต่งงานและการเป็นแม่ในนวนิยายมิได้เป็นเพียงช่วงชีวิตส่วนบุคคล แต่เป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็นการผลิตซ้ำอำนาจเชิงเพศอย่างเข้มข้น ผ่านทั้งภาษา วาทกรรม และการจัดสรรภาระงานภายในครอบครัว ซึ่งทำให้ความไม่เท่าเทียมทางเพศยังคงดำรงอยู่แม้ในพื้นที่ที่ถูกมองว่าเป็น “ชีวิตส่วนตัว” ก็ตาม

3.6 ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและวิกฤตทางจิตเวช

ตัวบทนำเสนออาการทางจิตเวชของจียองในรูปแบบของพฤติกรรมการสวมบทบาทเป็นผู้หญิงคนอื่นโดยไม่รู้ตัว ซึ่ง Yang (2021) ตีความว่าเป็น “ภาษาทางเลือก” ที่ผู้หญิงใช้แสดงออกเมื่อไม่มีพื้นที่ในการพูดด้วยเสียงของตนเอง ภายใต้กรอบแนวคิดความเครียดเรื้อรังและภาระสะสมทางชีวภาพจากความเครียดของ McEwen (1998) อาการดังกล่าวเป็นผลลัพธ์ของความเครียดเรื้อรังที่สะสมมาตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสพักฟื้น และนำไปสู่ภาวะสิ้นหวังที่เรียนรู้ (learned helplessness) ที่ Seligman (1972) อธิบายว่าเป็นการสูญเสียความสามารถในการต่อต้านหลังจากถูกกดขี่ อย่างไม่ต่อเนื่อง

ในระดับวาทกรรม อาการสวมบทบาทดังกล่าวมีนัยสำคัญในตัวบท กล่าวคือ ผู้หญิงที่จียองสวมบทบาทล้วนเป็นผู้หญิงที่เคยถูกกดขี่หรือสูญเสียอะไรบางอย่างในชีวิต การที่ตัวบทเลือกนำเสนออาการในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ของจียองมิใช่เรื่องเฉพาะตัว หากแต่เป็นประสบการณ์ร่วมของผู้หญิงที่ถูกนำเสนอภาพในนวนิยาย อย่างไรก็ตาม ควรระวังการสรุปเชิงเหมารวม (generalize) จากตัวละครสู่ความเป็นจริงของสังคมทั้งหมด เนื่องจากตัวบทนำเสนอการสร้างภาพแทนในบริบทเฉพาะ ไม่ใช่ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้โดยตรง

ปัจจัยที่ทำให้วิกฤตรุนแรงขึ้นปรากฏในตัวบท 3 ประการ ได้แก่ (1) การขาดระบบสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม (2) การที่สังคม (ในตัวบท) ไม่ยอมรับว่าความไม่เท่าเทียมทางเพศเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพจิต และ (3) การตีตราทางสังคม (stigma) เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพจิตที่ทำให้การช่วยเหลือมุ่งเน้นการควบคุมอาการมากกว่าการแก้ไขสาเหตุเชิงโครงสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับที่ Rim and Kim (2024) ชี้ให้เห็นว่าการรับรู้การเลือกปฏิบัติทางเพศในเชิงโครงสร้างมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความรุนแรงของอาการซึมเศร้าในกลุ่มผู้หญิงวัยทำงาน

3.7 การวิเคราะห์ผ่านกรอบทฤษฎีสหวิทยาการ

เมื่อนำกรอบทฤษฎีทั้ง 5 ชุดมาบูรณาการ พบรูปแบบที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจนในตัวบท ดังนี้ ในระดับโครงสร้าง 6 ประการของระบบชายเป็นใหญ่ของ Walby (1990) ปรากฏครบทั้งหกโครงสร้างในตัวบท โดยโครงสร้างการสืบพันธุ์ปรากฏชัดในบริบทครอบครัว (3.1) โครงสร้างความรุนแรงปรากฏในบริบทพื้นที่สาธารณะ (3.2) โครงสร้างการผลิตปรากฏในบริบทที่ทำงาน (3.3) และโครงสร้างวัฒนธรรมปรากฏตลอดทั้งตัวบทผ่านวาทกรรมที่ทำให้ความไม่เท่าเทียมเป็นเรื่องปกติ

ในระดับภาษา กลไก CDA ของ Fairclough (1992) ชี้ให้เห็นว่าตัวบทใช้กลวิธีวาทกรรม 3 รูปแบบอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ (1) การทำให้ความไม่เท่าเทียมผ่านวาทกรรมที่นำเสนอการกดขี่ว่าเป็น “ธรรมชาติ” หรือ “ปกติ” (2) การละเว้น หรือทำให้ภาระของผู้หญิงมองไม่เห็น ดังเช่นวาทกรรมที่ใช้กับงานดูแลบุตรและบ้าน และ (3) การตีความให้เป็นความผิดปกติ (pathologize) การต่อต้านของผู้หญิง ดังเช่นกรณีที่ยึดโยงถูกมองว่า “จู้จี้” เมื่อร้องเรียนเรื่องการล่วงละเมิด

ในระดับตัวละคร แนวคิดงานกะที่สอง (second shift) และภาระทางความคิด (mental load) ของ Hochschild and Machung (2012) อธิบายภาระสะสมที่มองไม่เห็นซึ่งตัวละครแบกรับในทุกบริบท ในขณะที่ ภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ (intersectionality) ของ Crenshaw (1989) ชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์ของจี้อย่างถูกกำหนดพร้อมกันโดยทั้งเพศและชนชั้น กล่าวคือ การที่จี้อย่างเป็นผู้หญิงชนชั้นกลางทำให้เธอถูกคาดหวังทั้งในฐานะ “ผู้หญิงที่ดี” และ “ภริยา-แม่ที่สมบูรณ์” พร้อมกัน และในระดับผลลัพธ์ภาระสะสมทางชีวภาพจากความเครียดของ McEwen (1998) เชื่อมร้อยทุกมิติเข้าด้วยกัน โดยแสดงให้เห็นว่าความเครียดที่สะสมจากทุกบริบทตลอด 30 ปีของชีวิตตัวละครมิได้เป็นเพียงปัญหาส่วนตัว หากแต่เป็นผลลัพธ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของโครงสร้างที่ตัวบทนำเสนอ

4. อภิปรายผล

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นวนิยาย *คิมจียอง* เกิดปี 82 ได้นำเสนอความไม่เท่าเทียมทางเพศในลักษณะของ “วาทกรรมแฝง” ที่ทำงานผ่านภาษาและการเล่าเรื่องอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงการถ่ายทอดเหตุการณ์เท่านั้น ภายใต้กรอบการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (CDA) พบว่าตัวบทใช้กลวิธีทางภาษาหลายประการในการสร้างและตอกย้ำวาทกรรมดังกล่าว ได้แก่ การทำให้ความไม่เท่าเทียมกลายเป็นเรื่องปกติผ่านวาทกรรม “ธรรมชาติ” การใช้การละเว้นเพื่อทำให้ภาระของผู้หญิงไม่ถูกมองเห็น และการทำให้การต่อต้านของผู้หญิงถูกมองว่าเป็นความผิดปกติ

ในด้านสุขภาพจิต ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาทางจิตใจของตัวละครถูกนำเสนอในฐานะผลลัพธ์ของโครงสร้างอำนาจทางสังคมมากกว่าจะเป็นความบกพร่องในระดับปัจเจก ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ Wang (2024) ที่ชี้ให้เห็นว่าสภาวะทางจิตของคิมจียองคือ ‘การสะท้อนภาพทางสังคม’ (Social Reflection) ที่ชี้ให้เห็นถึงความป่วยไข้ของระบบที่กดทับผู้หญิงไว้ ความทุกข์ของจี้อย่างเกิดจากความเครียดเรื้อรังที่สะสมจากการถูกเลือกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องภาระสะสมทางชีวภาพจากความเครียดของ McEwen (1998) และแนวคิดภาวะสิ้นหวังที่เรียนรู้ของ Seligman (1972) ที่อธิบายว่าความเครียดสะสมสามารถนำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของตนเอง

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการที่ควรพิจารณา ได้แก่ การที่ตัวบทมุ่งนำเสนอประสบการณ์ของผู้หญิงชนชั้นกลางเป็นหลัก ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมประสบการณ์ของผู้หญิงในกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ การวิเคราะห์ตัวบทเพียงเล่มเดียวทำให้มีข้อจำกัดในการขยายผลไปสู่บริบทที่กว้างขึ้น อีกทั้งในฐานะงานวรรณกรรม ตัวบทนำเสนอเพียงการสร้าง “ภาพแทน” มิใช่ข้อมูลเชิงประจักษ์โดยตรง ดังนั้น การอ้างอิงถึงสภาพสังคมจริงจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกับข้อมูลจากแหล่งอื่น

ในเชิงนัยสำคัญ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าวรรณกรรมสามารถทำหน้าที่เป็น “เครื่องมือทางวาทกรรม” ที่ช่วยเปิดเผยประสบการณ์ของกลุ่มที่มักถูกมองไม่เห็นในสังคม และทำให้ประเด็นดังกล่าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะได้มากขึ้น ข้อค้นพบนี้มีความสำคัญต่อการศึกษาสหวิทยาการ โดยเฉพาะในบริบทของไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีทั้ง

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างจากสังคมเกาหลีในด้านโครงสร้างครอบครัว ค่านิยมทางเพศ และระบบสวัสดิการ อันนำไปสู่โอกาสในการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบในอนาคต

สรุป

งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า นวนิยาย *คิมจียอง เกิดปี 82* มิได้เป็นเพียงงานวรรณกรรมเพื่อการเล่าเรื่อง หากแต่ทำหน้าที่เป็น “พื้นที่วาทกรรม” (discursive space) ที่มีศักยภาพในการเปิดเผยและวิพากษ์โครงสร้างความไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคมเกาหลีร่วมสมัย ผ่านการสร้างภาพแทนของประสบการณ์ผู้หญิงอย่างเป็นระบบและมีนัยเชิงวิพากษ์

การวิเคราะห์กรอบวาทกรรมเชิงวิพากษ์ (CDA) แสดงให้เห็นว่า ภาษาในตัวบทมิได้เป็นเพียงเครื่องมือสื่อสาร หากแต่เป็นกลไกสำคัญในการผลิต สืบทอด และทำให้ความไม่เท่าเทียมทางเพศดำรงอยู่ต่อไป โดยปรากฏผ่านกลวิธีทางภาษาหลากหลายรูปแบบ อาทิ การทำให้ความไม่เท่าเทียมกลายเป็นเรื่องปกติผ่านวาทกรรม “ธรรมชาติ” การทำให้ภาระและแรงงานของผู้หญิงมองไม่เห็นผ่านการละเว้น และการทำให้การต่อต้านของผู้หญิงถูกตีความว่าเป็นความผิดปกติหรือปัญหาส่วนบุคคล กลไกเหล่านี้มิได้ทำงานแยกส่วน หากแต่เชื่อมโยงกันเป็นระบบวาทกรรมที่ฝังรากลึกในสถาบันทางสังคมต่าง ๆ

ในมิติของสุขภาพจิต ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าอาการทางจิตของตัวละครหลักมิได้เป็นความผิดปกติในระดับปัจเจก หากแต่เป็นผลลัพธ์ของแรงกดดันเชิงโครงสร้างที่สะสมจากประสบการณ์การถูกเลือกปฏิบัติและการกดทับทางเพศอย่างต่อเนื่องในชีวิตประจำวัน ความเครียดเรื้อรังที่เกิดขึ้นโดยปราศจากพื้นที่ในการระบายหรือการเยียวยานำไปสู่ภาวะเปราะบางทางจิตใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างโครงสร้างอำนาจทางสังคมกับประสบการณ์ทางจิตใจของปัจเจก

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ควรถูกทำความเข้าใจภายใต้ข้อจำกัดสำคัญ กล่าวคือ ตัวบทวรรณกรรมเป็นการนำเสนอ “ภาพแทน” ของประสบการณ์ มิใช่ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถอธิบายสังคมโดยรวมได้โดยตรง ดังนั้น การตีความและการนำไปใช้จำเป็นต้องกระทำอย่างระมัดระวัง และควรพิจารณาพร้อมกับข้อมูลจากแหล่งอื่นเพื่อเสริมความสมบูรณ์

ในเชิงนัยสำคัญ งานวิจัยนี้ตอกย้ำให้เห็นว่า วรรณกรรมสามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องมือเชิงวิพากษ์ที่ทรงพลังในการทำให้โครงสร้างความไม่เท่าเทียมที่ถูกทำให้เป็น “เรื่องปกติ” ในชีวิตประจำวันกลับกลายเป็นสิ่งที่มองเห็นและตั้งคำถามได้ในพื้นที่สาธารณะ องค์ความรู้ที่ได้จึงมีคุณูปการทั้งในด้านวรรณคดีศึกษา สังคมวิทยา จิตวิทยา และเพศภาวะศึกษา อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนาการวิจัยเชิงสหวิทยาการ โดยเฉพาะในบริบทของไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างเชิงโครงสร้าง อันเปิดโอกาสให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้ในเชิงเปรียบเทียบและเชิงนโยบายในอนาคต

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัย

5.1.1 ด้านการพัฒนากรอบแนวคิด ควรส่งเสริมการพัฒนากรอบแนวคิดเชิงสหวิทยาการที่บูรณาการวรรณกรรมศึกษา เพศภาวะ และจิตวิทยา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมเกาหลีและวรรณกรรมเอเชียที่สะท้อนประสบการณ์ของผู้หญิงอย่างเป็นระบบ

5.1.2 ด้านการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา นวนิยายเรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 82* สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นสื่อ

การเรียนการสอนในบริบทสังคมไทย เพื่อส่งเสริมการอภิปรายเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นเพศภาวะและสุขภาพจิตในมิติข้ามวัฒนธรรม

5.1.3 ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายด้านความเท่าเทียมทางเพศควรตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในบริบทสังคมไทย ทั้งนี้ ไม่ควรนำข้อค้นพบจากวรรณกรรมต่างบริบทมาสรุปแทนสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยทั้งหมด เนื่องจากแต่ละสังคมมีบริบททางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางสังคมที่แตกต่างกัน

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาวรรณกรรมเปรียบเทียบในบริบทข้ามวัฒนธรรม เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น และไทย เพื่อวิเคราะห์จุดร่วมและความแตกต่างของวาทกรรมเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมทางเพศ

5.2.2 ควรดำเนินการวิจัยเชิงประจักษ์ในบริบทสังคมไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความไม่เท่าเทียมทางเพศกับสุขภาพจิตของผู้หญิงอย่างเป็นรูปธรรม

5.2.3 ควรประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดภาวะทับซ้อนทางอัตลักษณ์ในการศึกษาประสบการณ์ของผู้หญิงในมิติอื่นเพิ่มเติม เช่น ชนชั้น ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือบทบาททางสังคม

7. เอกสารอ้างอิง

- โช, นัม จู. (2563). *คิมจียอง เกิดปี 82* (ตรองสิริ ทองคำใส, ผู้แปล). เอิร์นเนส พับลิชชิ่ง.
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. Routledge.
- Chun, H., Doyal, L., Payne, S., Il-Cho, S., & Kim, I. H. (2006). Understanding women, health, and social change: The case of South Korea. *International Journal of Health Services*, 36(3), 575–592.
- Crenshaw, K. W. (1989). Demarginalizing the intersection of race and sex: A black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics. *University of Chicago Legal Forum*, 1989(1), 139–167.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Polity Press.
- Hochschild, A. R. (1983). *The managed heart: Commercialization of human feeling*. University of California Press.
- Hochschild, A. R., & Machung, A. (2012). *The second shift: Working families and the revolution at home* (Rev. ed.). Penguin Books.
- Jeon, J. (2020). One aspect of Korean women's film following the feminism reboot: About Kim Ji-young: Born 1982. *Contemporary Film Studies*, 16(3), 11–31.
- Jeong, E., & Lee, J. (2018). “We take the red pill, we confront the DickTrix”: Online feminist activism and the augmentation of gendered realities in South Korea. *Feminist Media Studies*, 18(4), 705–717.
- McEwen, B. S. (1998). Stress, adaptation, and disease: Allostasis and allostatic load. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 840(1), 33–44.
- Muștak, M. Y. (2023). A life dragged into psychosis: Representation of “every woman” as “nobody” in Kim Ji-young, born 1982. *World Language Studies*, 3(1), 18–34.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2022). *Gender wage gap* [Data set]. <https://data.oecd.org/earnwage/gender-wage-gap.htm>
- Rahman, A. (2025). Genderism, sexism, otherness: A study of the novel Kim Jiyoung, born 1982. *International Journal of English Literature and Social Sciences*, 10(4), 1–9.

- Rim, H., & Kim, J. (2024). The influence of perceptions of gender discrimination in the workplace on depressive symptoms among Korean working women: The moderating role of job satisfaction. *Social Science & Medicine*, 341, Article 116527.
- Seligman, M. E. P. (1972). Learned helplessness. *Annual Review of Medicine*, 23(1), 407–412.
- Sohn, H. J. (2020). Feminism reboot: Korean cinema under neoliberalism in the 21st century. *Journal of Japanese and Korean Cinema*, 12(2), 111–128.
- Walby, S. (1990). *Theorizing patriarchy*. Blackwell.
- Wang, Y. N. (2024). Women's dilemma and social reflection in film narrative: A case study of Kim Ji-young, born 1982. *Journal of Politics and Law*, 17(4), 38–48. <https://doi.org/10.5539/jpl.v17n4p38>
- World Economic Forum. (2023). *Global gender gap report 2023*. <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2023/>
- Yang, F. (2021). Possession by devil: Women's alternative language; A feminist reading of Kim Ji-young, born 1982. *Feminist Media Studies*, 22(6), 1558–1563. <https://doi.org/10.1080/14680777.2021.1963805>